

Endelig kommer jentene til oss!

2022-09-20

© Bergensavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les artikkelen ved å klikke her.

20 ■ DEBATT

TIRSDAG 20. SEPTEMBER 2022 BERGENSAVISEN

Endelig kommer jentene

Et hovedproblem for bygg- og anleggsnæringen har vært at den praktisk talt bare har bestått av menn. Men nå kommer endelig jentene, og flere skal det bli.

Bbygg og anlegg er den største fastlandsnæringen i Norge med ca. 260.000 ansatte og en årlig omsetning på ca. 650 milliarder kroner. Bransjen har mange utfordringer, og den vi over tid har slitt mest med er at vi stort sett bare har rekruttert fra den ene halvparten av befolkningen, den mannlige.

■ At det har vært slik, kan vi kanskje takke mest oss selv for. For høy testosteron-faktor i mange bedrifter har gitt bransjen et omdømme som ikke har appellert til jenter som har vurdert de mange interessante fagene vi tilbyr. Dermed har vi falt gjennom konkurransen om mange som kunne blitt dyktige fagarbeidere eller ingeniører. Det har vært jobbet mye med å endre holdninger og adferd for å snu utviklingen, noe vi til dels har lykkes med, men resultatene har likevel latt vente på seg.

■ Kvinner har lenge gjort seg mer gjeldende i tradisjonelt mannsdominerte yrker som krever høyere utdanning, mens det inntil nylig har vært liten endring i yrker som baserer seg på yrkesfaglig opplæring. Men nå skjer det noe spennende og svært gledelig!

■ For ser vi på søkerallene til videregående opplæring var det på landsbasis i år 40,6 prosent flere jenter som hadde vgt Bygg- og anleggsteknikk som ett av tre prioriterte valg enn i 2020. I Vestland var veksten enda høyere, 45,5 prosent! Som andel av samlet søkermasse til denne utdanningen utgjorde jentene 10,9 prosent på landsbasis og 13,4 prosent i Vestland.

■ I de fleste av byggfagene går elevene to år på videregående før de fortsetter utdanningen som lærlinger i en bedrift. Læretiden er som regel to år før man kan avlegge fagprøve og ta jobb som fagarbeider. Byggopp er et

DEBATT

HANS MARTIN MOXNES
Direktør for Entreprenørforeningen Bygg - Anlegg (EBA) og BÅ-spaltist.

av et det største av opplæringskontorene i bransjen i Vestland med ansvar for nærmere 500 lærlinger. 11 prosent av disse er nå jenter, og vi satser målrettet på å øke denne andelen vesentlig.

■ Blant det viktigste bransjen gjør for å utvide rekrutteringsgrunnlaget, er det Byggopp Vestland nylig har gjort - ansatte to kvinner som opplæringskonsulentene på Byggopps kontorer i Bergen og Førde. Karen Nikoline Fossheim (31) er utdannet tømrer og Jeanette Engen (30) i fjell- og bergverksfaget. Etter læretid og praksis har de begge gått videre på teknisk fagskole i sine fag og blitt ingeniører. De har gjort sine erfaringer med det å være én av få kvinner på sine arbeidsplasser, men har ikke sett det som en hindring.

■ Jeanett sier følgende: «Den motstanden eg har møtt føler eg at har styrka meg som person og gitt meg endå meir lyst på å vise mannfolkene at vi damene vi klarer det vi også - kanskje til og med endå betre enn dei!». Karen følger opp med å uttale at: «Ingenting kommer av seg selv, det har jeg erfart. Det gjelder å prestere og holde fokus på jobben sin, og legge vekk all annen irrelevant støy.»

■ De er begge svært motivert for å jobbe med lærlingene gjennom læretiden, og å motivere unge som skal velge utdanning til å satse på bygg og anlegg. Som kvinner får de et særlig ansvar for å sikre at jenter etter skolegang får læreplass i bedrifter som legger forholde- ne like godt til rette for dem som for guttene.

ROLLEMODELLER: Opplæringskonsulentene Jeanett Engen og Karen Nikoline Fossheim skal gjennom sitt arbeid i Bygg anleggsbransjen.

■ Det er gjort lite forskning på hva som får kvinner til å satse på utdanning og arbeid i bransjer som domineres av menn, og hvilken betydning dette har for arbeidsmiljøet. Men i masteroppgaven «Jeg har tatt av meg silkehanskene», skrevet av Nancy Jonassen ved Universitetet i Agder i 2014, ble fire kvinner i ulike produksjonsbedrifter in-

tervjuet om sine erfaringer som eneste kvinne på sine avdelinger i typisk mannsdominerte bransjer. Her kom det blant annet frem at kvinner som jobber på disse arbeidsplassene også påvirker det sosiale miljøet.

■ Kvinnenes inntog fører til et «hyggeligere» og mer sosialt arbeidsmiljø. Mennene på ar-

beidsplassene trives med å få kvinnelige kollegaer, og synes endringer i det sosiale, og i deres egen adferd som følge av dette, er positive ting. Også mennenes kjønnsrolle og identitet endres, da de må forholde seg til et «nytt» sosialt miljø.

■ De fire kvinnene som ble intervjuet ga uttrykk for at de

STATSMINISTEREN

PIDDEN

Mohn skadet på luksuskjektur.
- É vel fortsatt en glad laks..?

ne til oss!

Opp Vestland bidra til at enda flere jenter gjør som de har gjort - tar utdanning som gir grunnlag for en karriere i bygg- og

FOTO: BYGGOPP VESTLAND

trives svært godt, og føler tilhørighet til arbeidsplassen. De uttalte at de føler seg satt pris på og ivaretatt, og har forventninger til at arbeidsplassen vil legge til rette forholdene for dem om det blir nødvendig. Det påhviler dermed både toppledere og mellomledere et stort ansvar for å organisere virksomhet og drift på en måte

som tar hensyn til ønsker og behov hos begge kjønn.

■ De to nye opplæringskonsulentene i Byggopp Vestland kan trygt kalles rollemodeller. Strategien for å rekruttere et høyere antall jenter til bransjen er å få flere slike modeller. I hvert semester vil jenter som går i lære i en Byggopp-bedrift bli invitert

til dagskonferanser i Bergen og Førde hvor de både skal utveksle erfaringer og drøfte hvordan de kan bidra til at flere jenter velger som dem, for eksempel i form av presentasjoner på ungdomsskolene og på utdanningsmesser. Bygg og anlegg vil trenge mange nye gode hoder og flittige hender i årene som kommer - både kvinner og menn.

UTVIKLES: Fiskehandler Sebastian Bernard påpeker at Fisketorget aldri vil bli «som før» igjen. FOTO: BA ARKIV

Fisketorget vil aldri bli «som før» igjen

INNLEGG

Sebastian Bernard
Bernard Torghandel

■ «Er det virkelig slik at vi skal gremmes, i stedet for å stolt vise det frem til dem som besøker byen vår?» - Overhodet ikke! De siste års utvikling tilsier at bergensere generelt blir mer og mer positive til Fisketorget. Det er nemlig stort sett bergensere som ikke er fornøyde med Fisketorget.

■ Alle har en standard solskinnshistorie om fra da de var liten og besøkte Fisketorget med besteforeldrene sine. Mette Nygård Havre (BA 15.09.2022) var så heldig at hun fikk se levende fisk, krabbe og hummer som liten. Det kan hun også gjøre i dag. Utvalget og kvaliteten på Fisketorget og i Mathallen har aldri vært bedre.

■ Vi er alle enige om at det estetisk må gjøres endringer på torgflaten. Dette er et ønske torghandlerne har hatt i mange år. I 2018 ble det vedtatt en ny torgstrategi for videre utvikling av Fisketorget. Torghandlerne har et godt samarbeid med Bergen kommune og Bymiljøetaten om videre utvikling av Fisketorget, hvor det akkurat nå jobbes med det som Mette nevner, estetikk, kvalitet og drift av Fisketorget.

■ Vi er fortsatt kunnskapsrike og stolte over yrket vårt. Vi er flere med fagbrev og lang erfaring som virkelig brenner for sjømat og Fisketorget. Vi strekker oss like langt som alle andre for å yte god service til våre kunder og gjester. Selv om Mette kanskje ikke hand-

ler sjømat på Fisketorget betyr ikke det at det samme gjelder for alle i Bergen. Vi har mange lokale kunder og gjester i våre butikker og spisesteder. Dette er en økende trend og vi får ofte positive tilbakemeldinger fra bergensere. Det Bergen og bergensere må skjønne er at Fisketorget aldri vil bli «som før» igjen. Det fungerer ikke. Tidene endrer seg, og det gjør også Fisketorget. Det er i dag betydelig strengere krav til hygiene og matsikkerhet og handlemønsteret til folk har endret seg. Man må ikke lengre til Fisketorget for å handle sjømat. Hvor mange spesialbutikker, uten en form for servering, er det igjen i Bergen?

■ Utviklingen de siste årene har på mange måter vært positiv for Fisketorget. Hadde ikke torghandlerne tilpasset seg og endret driften hadde vi ikke hatt et fisketorg i dag. Vi får fortsatt fisk direkte fra båt og fisker, vi har fortsatt kummer med levende fisk og skalldyr og vi har kanskje Norges beste utvalg innen sjømat.

■ Mette avslutter med at vi er så gode på allianser og at vi må slutte å krangle. Foruten BA sin trang til generelt å publisere negative artikler om Fisketorget, er det lite krangling. Vi er sikre på at vårt gode samarbeid med bergensere, fiskere, produsenter og ikke minst kommunen vil føre til en holdningsendring også hos Mette i fremtiden.

■ Jeg oppfordrer alle til å komme innom Fisketorget og Mathallen med et åpent sinn og prøve selv, før dere gjør dere opp en mening om Fisketorget og Mathallen. Kanskje dere blir positivt overrasket?

BLI MED I DEBATTEN

Send innlegg til debatt@ba.no. Håndskrevne innlegg sendes til BA-debatt, postboks 824 Sentrum, 5807 Bergen.

Lengde: 2000 tegn for innlegg, 4500 tegn for hovedinnlegg.

Innlegg underskrevet med fullt navn blir prioritert. Det kreves også fullt navn for å få publisert kritikk mot navngitte personer.

Navn og adresse må følge alle innlegg, også når navnet ikke skal i avisen.

Innlegg blir også brukt på ba.no.

Innlegg blir redigert etter god presseskikk, og kan bli kuttet hvis de er for lange.

BA
BERGENSAVISEN